

místního ohledání a výpovědi svědků o době a vzdálenostech jakož i s ohledem na posudek znalcův předsevzal, jsou zcela logické a jsou jako zjištění skutková pro dovolací soud závazna. Všechna shora uvedená a důkladně provedená skutková zjištění převzal také odvolací soud beze změny. Z nich odvolací soud správně vyvodil, že také cyklista, který srážkou přišel o život, svůj smrtelný úraz spoluzavinil. Zákon ze dne 9. srpna 1908, čís. 162 ř. zák. spočívá na zásadě ručení za výsledek, které nezávisí na zavinění. Vlastní zavinění poškozeného nemá však býti bez významu pro náhradní povinnost řidiče a vlastníka automobilu a proto ustanovil zákon v §u 2 (1) a (4), že, dokáže-li ten, kdo za škodu ručí, že škodlivá událost způsobena byla jen zaviněním poškozeného, nastává osvobození od ručení; pochází-li však škoda nebo její objem jen z části ze zavinění poškozeného, nastává osvobození jen ohledně této části tak, by onu část škody, kterou si poškozený sám zavinil, také sám nesl (viz motivy justičního výboru poslanecké sněmovny k §u 2 cit. zák.). V tomto případě správně oba nižší soudy ze zjištěných skutečností vyvodily, že žalovaný nejen nedokázal výhradně zavinění poškozeného, nýbrž že naopak sám jednal proti předpisům §§ 45, 46 a 48 min. nař. ze dne 28. dubna 1910, čís. 81 ř. zák., že tedy on má vinu na úrazu. Oba nižší soudy však také správně vystihly, že i usmrcený Antonín M. svůj úraz spoluzavinil, protože jel v místě nepřehledném právě tak rychle jako automobil, vyhýbal se proti předpisům silničního řádu do prava, místo do leva, a protože nesjel na louku, která podle zjištění prvního soudu splývá se silnicí v jednu rovinu bez silničního příkopu. Z toho jest viděti, že i cyklista jel neopatrně. Běží nyní o otázku, jaký díl vzniklé škody jde podle §u 2 (4) cit. zák. na vrub Antonína M-a. V tom směru neposoudil odvolací soud věc po stránce právní správně, uznáv nárok žalobní $\frac{2}{3}$, důvodem po právu; naopak jest přisvědčiti prvnímu soudu, že škodu jest rozdělití stejnoměrně. I cyklista jest povinen šetřiti povinné opatrnosti a jeti v nepřehledných místech silnice tak, aby před vyskytnuvší se překážkou mohl včas seskočiti. I cyklista jest povinen zachovávatí předpisy silničního řádu. Nedbal-li této opatrnosti, a ani na louku se silnicí splývající nezajel, neručí žalovaný řidič automobilu za onen díl škody, kterou si poškozený sám zavinil. Dovolací soud, uváživ podle §u 2 (4) cit. zák. všechny okolnosti případu, shledal přiměřeným a spravedlivým, aby škoda rozdělena byla rovným dílem.

Čís. 4365.

Bankovní úřad ministerstva financí jest oprávněn vymáhati lombardní zápůjčky, poskytnuté rakousko-uherskou bankou.

(Rozh. ze dne 18. listopadu 1924, Rv I 1149/24.)

Žalobě, již domáhal se Bankovní úřad ministerstva financí na žalované firmě v Kč zaplacení zápůjček, poskytnutých Rakousko-uherskou bankou na lombard válečných půjček, bylo vyhověno s o u d y v š e c h t ř í s t o l i c, N e j v y š š í m s o u d e m z t ě c h t o

d ů v o d ů:

Uplatňujíc dovolací duvod nesprávného právního posouzení věci podle čís. 4 Šu 503 c. ř. s. trvá dovolatelka na námitce, že žalující erár (Bankovní úřad ministerstva financí) není oprávněn vymáhati lombardní zápůjčky, poskytnuté Rakousko-uherskou bankou, protože předpis Šu 38 vládního nařízení ze dne 12. května 1919, čís. 246 sb. z. a n. nemá zákonného podkladu, a, i kdyby takový podklad v Šu 8 zák. ze dne 10. dubna 1919, čís. 187 sb. z. a n. měl, že byl zrušen článkem 206 smlouvy St. Germainské, podle které pohledávky z lombardních zápůjček jsou a zůstaly aktivy Rakousko-uherské banky, o nichž jedině likvidatoři mohou činiti opatření, ledaže by tito jako jedině z pohledávek banky oprávnění a k žalobě legitimovaní svého zákonného práva smlouvou se byli vzdali, nebo je byli změnili, nebo toto právo na žalující stranu byli přenesli. Z toho duvodu vytýká žalovaná firma odvolacímu soudu též neúplnost řízení, protože nebyl připuštěn nabídnutý důkaz označenými likvidatory o tom, že nedali souhlasu k převodu žalobních pohledávek z Rakousko-uherské banky na žalující erár a že teprve po skončení likvidace mají býti výtěžky její ve smyslu mírové smlouvy rozděleny. Leč dukazu toho nebylo pro rozhodnutí tohoto sporu třeba a není tu vady řízení, když proveden nebyl, jak bude dále doličeno. Názor žalované firmy, že předpis Šu 38 vládn. nař. čís. 246/1919 nemá moci zákona, jest mylný, a jest naopak právní posouzení odvolacího soudu v tomto směru správné. Podle opětovaných rozhodnutí Nejvyššího soudu jest zmíněné nařízení kryto zmocněním, uděleným vládě v Šu 8 zák. čís. 187/1919. Okolkováním a proměnou bankovek rakousko-uherské banky, obíhajících v oblasti Čs. státu, v československé státovky, zbavením ostatních bankovek vlastnosti zákonného platidla, proměněním závazků, znějících na rakousko-uherské koruny, v závazky v Kč v poměru 1:1 a zrušením funkce Rakousko-uherské banky jako státní banky cedulové, stalo se nutným, učiniti opatření též o lombardních zápůjčkách, které rakousko-uherská jako cedulová banka ve svých nyní stažích bankovkách poskytla, které v nich zase měla obdržeti zpět, a které podle čl. 84 jejího statutu byly bankovní úhradou obíhajících a nyní za československé státovky zaměněných bankovek. Toto nutné opatření ohledně lombardních zápůjček jest zahrnuto ve všeobecném zmocnění Šu 8 zák. čís. 187/1919, jímž byl finanční ministr zmocněn, by pečoval o oběh a opatření platidel ve státě Československém a za tím účelem zařídil čeho potřebí, v poměru k Rakousko-uherské bance buď cestou smluvní nebo nařizovací a aby vůbec až do jinaké zákonné úpravy obstarával funkce státní cedulové banky. Byl tedy finanční ministr též zmocněn, by převzal od Rakousko-uherské banky hodnoty, jimiž byly kryty bankovky této banky, které okolkováním staly se československými platidly. Zákonnost předpisu Šu 38 vládn. nař. čís. 246/1919 plyne také ze čl. 107 stanov Rakousko-uherské banky příl. k cís. nař. ze dne 21. září 1899, čís. 176 říz. zák. vyhrazujícího sůčastněným vláám po schválení zákonodárných sborů právo, že při zániku výsady ra-

kousko-uherské banky mohou převzít její bankovní obchody za bilanční cenu s jedinou výjimkou hypotekárních zápůjček, a že nabudou vlastnictví ke jmění banky se závazkem, aby i její závazky splnily. Neprávem trvá dovolání na námitce, že § 38 vládn. nař. čís. 246/1919 a § 8 zák. čís. 187/19 odporují čl. 206 mírové smlouvy. Předem dlužno podotknouti, že mezinárodní smlouvy zavazují sice státy, by svá právní zařízení přizpůsobily převzatým závazkům a aby tedy ve smyslu mezinárodní smlouvy zrušily, změnily nebo doplnily své zákony a svá nařízení, avšak takové smlouvy nemají a také si neosobují moci zákona a nemohou zákon nahraditi. I kdyby tedy bylo pravda, že ustanovení čl. 206 mírové smlouvy St. Germainské nepřipouští, aby lombard Rakousko-uherské banky byl převzat vládou Československé republiky, nebylo by tím pro nedostatek pozdějšího zákona nebo nařízení na shora zmíněných předpisech nic změněno. Ale názor, že mezi těmito předpisy a čl. 206 mírové smlouvy jest rozpor, jest mylný. Převzetí lombardních zápůjček stalo se proti výplatě nebo vyúčtování jich v bankovkách Rakousko-uherské banky a proti převzetí všech závazků, jich se týkajících. Jméno Rakousko-uherské banky nebylo tedy tímto převzetím nijak zmenšeno, a mírovou smlouvou zaručená práva držitelů bankovek v cizině dlcích nebyla nijak dotčena. Z ustanovení, že likvidace banky má být provedena komisaři, jmenovanými reparační komisí, neplyne, že by tyto komisaři musili sami vymáhati všechny lombardní pohledávky a že by jich nesměli postoupiti nebo že by se nesměli spokojiti s provedeným již postupem nástupnickým státům. Naopak likvidatorům bylo uloženo za povinnost, aby šetřili při likvidaci bankovních stanov, tedy i citovaného článku 107, jímž bylo súčasťným státům převzetí lombardního obchodu vyhraženo. Podle odst. (7) čl. 206 mírové smlouvy byla reparační komise pověřena úkolem, by vyložila pravidla, daná mírovou smlouvou nebo bankovním statutem o likvidaci banky a aby rozhodla spory vzniklé při likvidaci. Podle vyhlášky ministerstva financí ze dne 13. prosince 1923, č. 237 sb. z. a n. schválila reparační komise v té příčině pravidla, o nichž se před tím nástupnické státy mezi sebou dohodly, a mezi těmito pravidly také ono, že nástupnické státy převezmou veškerá obchodní aktiva a pasiva Rakousko-uherské banky, tedy i její lombard. Tím bylo provedené již převzetí lombardu vládou republiky Československé schváleno jediným orgánem, který podle mírových smluv by byl mohl proti němu činiti námitky, takže schválení toto obsahuje v sobě i dodatečné udělení souhlasu jménem Rakousko-uherské banky a stalo se převzetí lombardních zápůjček platným i dle pravidel práva smluvního. Z řečeného plyne, že jest tu také souhlas likvidatorů, o němž žalovaná firma důkaz provedený míti chtěla. Tím padají všechny vývody dovolání o »vyvlastnění« bez svolení oprávněného. Ostatně uznala i žalovaná firma převzetí lombardní zápůjčky v původní výši 375.000 Kč nyní ve zbytku 250.000 Kč Bankovním úřadem ministerstva financí tím, že mu přímo vydala dlužní úpis ze dne 4. července 1919. Ve příčině zadržených úroků zjistily nižší soudy specifikacemi Bankovního úřadu ministerstva financí, jaké sazby úrokové stanoveny byly bankovním výborem při lombardu cenných papírů v jednotlivých obdobích podle §u 32 nař. ze dne

12. května 1919, č. 246 sb. z. a n. a jaké úrokové částky jsou zadrženy. Podle dlužních úpisů podrobila se žalovaná firma obchodním podmínkám bankovního statutu. Slib, daný rakousko-uherskou vládou při upisování válečných zápůjček ohledně 5% úroků z lombardních zápůjček, z něhož prý podle tvrzení dovolatelky lombardní dlužníci podle Šu 881 obč. zák. práv nabyli, jest bez významu, protože podmínkem lombardních pohledávek nebyl stát, nýbrž banka a protože takové sliby vlády nebyly pro Rakousko-uherskou banku závazny (§ 880 a) obč. zák.). Co se týče konečně měny, ve které zápůjčky mají býti zaplacený, nebylo o tom vůbec sporu, že zápůjčky poskytnuty byly na území Československé republiky a to Rakousko-uherskou bankou, filiálkou v T r u t n o v ě, žalované firmě v B r o u m o v ě. Ať tedy za splnění pokládá se podle Šu 905 obč. zák. a čl. 324 a 325 obch. zák. Trutnov nebo Broumov, vždy jsou zápůjčky splatny v oblasti Československé republiky a musí podle Šu 6 zák. ze dne 10. dubna 1919, čís. 187 sb. z. a n. býti zaplacený v Kč. Tím jest vyřízena také námitka žalované firmy, že prý Československá republika zaplatila nebo súčtovala rakousko-uherské bance lombardní zápůjčky ve starých bankovkách, že její právo jako postupnice jest totožné s právem postupitelky a že tedy nemůže žádati zaplacení v Kč. Tvrdí-li dovolatelka, že československý erár nemůže žádati od dlužníků v í c e, než mohla žádati rakousko-uherská banka, dlužno jí odvětiti, že Československý stát opatřil si bankovky rakousko-uherské banky, potřebné k zaplacení převzatých lombardních zápůjček, výměnou za československé státočky v poměru 1:1, takže obdrží po splacení lombardních zápůjček v Kč na penězích zase jen tolik zpět, kolik sám k jejich nabytí vynaložil a do oběhu dal, a n i c v í c e.

Čís. 4366.

Vyrovnání stává se pravoplatným uplynutím lhůty k opravnému prostředku ode dne uveřejnění potvrzujícího usnesení na soudní desce. Uveřejněno-li potvrzující usnesení pouze v úředním listu a v místních novinách, čítá se lhůta ode dne doručení věřitelům.

(Rozh. ze dne 18. listopadu 1924, Rv I 1310/24.)

Žalobce domáhal se na žalovaném zaplacení celé pohledávky, ježto žalovaný nezapravil včas vyrovnací kvoty. O b a n í ž š í s o u d y uznaly podle žaloby.

N a j v ý š š í s o u d žalobu zamítl.

D ů v o d y:

Ve sporu jde jen o to, zda proti žalovanému vzhledem na jeho někdejší vyrovnání, potvrzené usnesením krajského soudu jakožto soudu vyrovnacího ze dne 20. dubna 1923 použití lze ustanovení čl. III. zákona ze dne 26. dubna 1923, čís. 99 sb. z. a n., ježto — jak nesporno —